

מסורת הש"ס

(6) ופי' חס' נטין לא:
ד"ה לטוסי' (3) עוקין
פי' (מ"ו) (3) ז"ל לקבל
ישיב'.

תורה אור השלם

1 ובעתים ההם רבים
יגמרו על מלך הנגב
וכי פריצי עמך ינשאו
להעמיד חזון ונבשלו:

2 והוליד בן פריץ שקף
דם וצפה אף מאחר
מלך: יחזקאל יח' י

הנהגות הב"ח

(6) נ"ה הוא דמסכת אי
ג"ל ראות ו' נמחק:
(3) רש"י ד"ה אמן וכו'
שמכחישים כל'.

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

קה.

עין משפט
נר מצוה

בה א מ"י פ"י מהלכות
שליחין ושומעין
הלכה ג סתם עשין פס'
עוש"ע יד פ"י קצו סעיף
לד:
כו ב עוש"ע סס סעיף
לה:
כו ג ד מ"י פ"ס מהל'
שכירות הלכה ח סתם
עשין פט עוש"ע ח"מ פ'
סס סעיף ד:
בח ב ד מ"י פ"ס מהלכה
יג סתם סס עוש"ע
ח"מ פ"י סס סעיף ה:
בח ב ח ט מ"א מהל'
עומתת אובלין הלכה
יג:

לעני רש"י

פליא [פליא] א. יצה
(כלומר כך שטותה
בעלמדין ארובה).
פלד"ר [פלד"ר] יצה
כלי חקק.
ש"ק. כמות ענבים או
זיתים שהיו מוכנים בבת
אחת תחת המכסה.

סרי עיסקי וחד שטרא פסידא דלוס. קבל היום ממנו כמנה ולמחר
כמנה וכתב שטר על מחלים הפסיד הלוה כמה דפרישית שאם
יהא הפסד כזה ושכר כזה לא יחשבו כל אחד לבדו אלא השכר
ימלא הקרן תחילה ואח"כ יחלקו המותר. ואם כתב ב' שטרות כמספט

הוא מחשב הפסד של זה לבד והשכר
של זה לבד ויחלקו הנבעים עליו
בהפסד החלי וזכר השליש. ועלה
טובה קמ"ל רבא דבחד עיסקא נכתוב
חד שטרא ובחרי עסקי נכתוב ב'
שטרי ויהא הדבר שקול: ולא מלי
למימר ל"ס. לבתר דמלייה: דרי
מסאיך פסידא קמא כהדאי. וקבל
עלך חלי הפסד ובשכר טול שלש
ונמלאת פוחת מן הקרן: דא"ל להכי
שטרא ומלי' וכו'. דמללא אודעתך
מעיקרא נכלס היית דבך ואלדעתך
דמלי קרנא טרחת: כי פרי דעבוד
עיסקא כדרי דרדי ורווח. שני
כדנתיס שקבלו עיסקא מבעל הבית
כשפותים שימכרוהו ויחסרו כמעות
עד זמן פלוני ויחלקו ביניהם יצין
כע"כ כמספט ונשתמשו מלי הזמן
ונשתכרו: דמעבד. עליה עד שיגיע הזמן
שקבעו לבע"כ שיחזרו לו אם שלו
והמותר יחלקו: אי אמר ליה ניפלוג
רווחא. השתא מפרש ואזיל מ"ט אית
ליה דניעבד אי א"ל הא פלוג רווחא
והקרן יתפוס עדין להריח בו עד
הזמן מלי א"ל איך רווחא לקרנא
משמעבד שמה כסמורה שנעשה עוד
נפסד ונריך שיהא הרווח קיים
להשתכר בו עוד כדי למלאות הקרן:
ואי אמר ניפלוג. תרוייהו מלי א"ל
עיסקא להדדי משמעבד ואם ניפלוג
שמה אמי אפסיד כסמורה שאקנה
שחרי קבלתי אמי להמעסק בה עד
אחרי הזמן ואם אפסיד שמה חלק השני
ישכר וימלא חסרונו ואני יחד קבלנו
ונשתעבדו החלקים זה לזה:
מתני' ולא רבא לנכש. התבואה:

אמן לך מידך. כך וכן כורין
שפסקתי עמך ומה איכפת לך אם
יחסר חלקי שהעשבים (ו) מכחישים
הנכסים אין זה אלא עלי: אין שומעין
לו. והא לימא אלא כחכרונתא דאי
בקבלנותא פשיטא מי מלי א"ל מלי
איכפת לך: גמ' ואי א"ל כריבנא
וכו'. השתא מפרש אמאי אין שומעין

לו אי אמר לו אני אחזק את הקצבה
לעצמי. אותו חכירות שפסקת לי אני רואה
שהיא מלאה עשבים ואחרי שרע לארעאי ומחר
אם באתי למכור או להוריד ליה ארס אחר לא יהיה יורד: ושא סגן וכו'. הרי לא
שנה במתני' אלא טענה אחת ובשבינה קאמר אין שומעין לו ע"כ בהא תליא כולה: אלא משום דא"ל בורא דנפל נפל. כל טענהו אינה
אלא שמעלת עשבים לשנה הבאה וטענתו לעולם עומדת דכי א"ל כריבנא לאחר הקצירה א"ל האני נתי דעקרת לשרשים סוף סוף העשבים
שתניה בה עכשיו עד שזרעו יפלו וזרעים לארץ ויזמחו לשנה הבאה ולו לא תועיל התרישה: באתני' המקבל שדה מחבירו ולא עשה.
תבואה אלא מעט וזא לו הארס למנוע מלהמעסק בה עוד שאין בה עוד כדי טרחו: אם יש בה כדי לעשות. מתבואתה כרי. ובגמרא
מפרש מלי שיעוריה: חייב ליטפל בה. בעל כרחו. והא לימא אלא בקבלנותא דאי כחכרונתא מה לו לבעל השדה אם יחזק לו סוף סוף
חכירו הוא נותן לו: מה קצבה בכרי. מה קצבה יש אם קצבתם לו כדי לשיעור חיוב טיפול שדה גדולה לשיעור כרי ושדה קטנה לשיעור
כרי: אלא אם יש בה כדי נפילה. שיכול לחזור ולזרעה לשנה הבאה מתבואת שנה זו: נפילה. זרע שמפורס לה במפולת יד:
גמ' אקוס ואניר. אעמוד ואחרים: ואדרי. אורה המון ברמת או בנפה: בעמלאי ובנפסוק יד. בהוצאתי: הרפס. פליא שזרין המון
ברוח ממון התבואה: שפעמוד בה. כשמוכרין אותה בתוכו: מסאי גיסא ופסאי גיסא. אם נרלחן חודיה משני לרדן: כונס שלו. פלד"ר
כלע"ו. הרחת שמכניסין אותה ללגנות התבואה עליה לזרות שאין רואה פני החמה ולרדן נמי בכלל כונס הס: סגן הפס. נמס' עוקין וכו'.
משום אמרי דכי ר' ינאי דמפרשי שיעורא ככולהו הק' מתני' נקט להו גבי מתני' דמפרשי בה דבי ר' ינאי שיעורא: פריזי ויפסי. דמפרש
רשעי ויתים וענבים שהן לעולם בוסר שאין ניסולן נגמר לעולם: מעשרים. מן עומתת אובלין דלא חזי לאכילה: וכמה פריזי. כמה
הן מבושלין ועדיין פריזין הן: ארבעים קבין לקורס. שמכניסין בבית הכר מהן כדי שיעור טענית הקורה כפעם אחת ואין מוציאין
אלא ארבעה קבין שמן: באולל. בתפוחה אחת שקורין ש"ק. יש מקום שנתי דז שלהן גדולין ומכניסין שלשת כורים יחד ויש מקום
שאין מכניסין אלא כור ויתים נעשיית קורה וישער רבי אלעזר בקטנים ורבי ינאי בגדולים. וכאמריס היו תלמא זימני ארבעה קבין:
עלו

הני בי תרי דקבלו עיסקא בהדי הדדי. מאדס אחד וא"ת ולאמי
נקט כמי האני גוונא ולא נקט האני מאן דקבל עיסקא מחבירה
י"ל לפי שהמקבל יכול לחזור קודם הזמן ולומר לא אטרח עוד
ואטול מה שניגע לדי עד הנה דפועל יכול לחזור אפילו בחלי היום

אבל בעל העיסקא יכול להיות שאין
יכול לחזור שחרי פלגא הוה מלוה
ניד המקבל וגם פלגא דפקדון נתן
לו זכות והשליטו להשתכר בו עד
הזמן חל מה היה שום חידוש להשמיטעו
דמעבד המקבל דעסע פשוט
כדפרישית ולכ"י לא נקט כמי האני
גוונא: מולא דבי תרי עדיף.
ככולהו הוה מלי למימר כזה הכי
אלא דעדיפא מיניה קאמר כזה:
ר"ח גייס טהא גיסא או מהאי
גיסא. פירוש כדי להעמיד לז

הרחב שלמטה שאלו אין לך תבואה
כל כך שנבצר מועט עומד ואני
נופל או מהאי גיסא של מעלה שאני
רחב שאלו לך תבואה הרבה ופשוט
ליה מדקאמר כל שאין כונס שלו
רואה פני חמה דהיינו לז הרחב שיש
בו בית קיבול קמא לקבל תבואה:
כל

שיכול לומר לו למחר אתה יוצא ממנה ומעלת לפני עשבים: גמ' יא א"ל
לבתר הכי כריבנא לה אמר ליה חטי מעלייתא בעינא ואי א"ל וביננא לך
חטי משוקא א"ל חטי דארעאי בעינא ואי א"ל מנכישנא לך שיעור מנתך
א"ל קא מנסבת שם רע לארעאי והתנן מפני שמעלת לפני עשבים אלא
משום דא"ל בורא דנפל נפל: מתני' המקבל שדה מחבירו ולא עשתה
אם יש בה כדי להעמיד כרי חייב לטפל בה א"ר יהודה מאי קצבה בכרי
אלא אם יש בה כדי נפילה: גמ' ת"ר המקבל שדה מחבירו ולא עשתה אם
יש בה כדי להעמיד כרי חייב לטפל בה שכן כותב לו אנא אוקים ואניר
ואזרע ואחצוד ואעמר ואדוש ואיירי ואוקים כריא קדמך ותיתי אתה ותיטול
פלגא ואנא בעמלי ובנפקות ידי פלגא וכמה כדי להעמיד בה כרי א"ר יוסי
בר' חנינא כדי שתעמוד בו הרחת איבעיא להו רחת דיוצא מוהאי גיסא
להאי גיסא מאי ת"ש א"ר אבהו לדידי מפרשא לי מיניה דר' יוסי בר' חנינא כל
שאין כונס שלו רואה פני החמה איתמר לוי אמר שלש סאין דבי רבי ינאי
אמרי וסאתים אמר ר"ל סאתים שאמרו יחזין מן ההוצאה תנן התם פריצי ויתים
וענבים ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין מאי פריצי ויתים אמר רב הונא רשעי ויתים
אמר רב יוסף ומאי קראה י[ובנן] פריצי עמך ינשאו להעמיד חזון ונכשלו ר"ג
בר יצחק אמר מהבא והוליד בן פריץ שופך דם וכמה פריצי ויתים ר' אלעזר
אמר ארבעת קבין לקורה דבי ר' ינאי אמרי סאתים לקורה ולא פליגי הא באתרא
דמעילי בורא באולל הא באתרא דמעילי תלמא כורין באולל תנו רבנן
עלו

מליא בעינא. אותו חכירות שפסקת לי אני רואה
שהיא מלאה עשבים ואחרי שרע לארעאי ומחר
אם באתי למכור או להוריד ליה ארס אחר לא יהיה יורד: ושא סגן וכו'. הרי לא
שנה במתני' אלא טענה אחת ובשבינה קאמר אין שומעין לו ע"כ בהא תליא כולה: אלא משום דא"ל בורא דנפל נפל. כל טענהו אינה
אלא שמעלת עשבים לשנה הבאה וטענתו לעולם עומדת דכי א"ל כריבנא לאחר הקצירה א"ל האני נתי דעקרת לשרשים סוף סוף העשבים
שתניה בה עכשיו עד שזרעו יפלו וזרעים לארץ ויזמחו לשנה הבאה ולו לא תועיל התרישה: באתני' המקבל שדה מחבירו ולא עשה.
תבואה אלא מעט וזא לו הארס למנוע מלהמעסק בה עוד שאין בה עוד כדי טרחו: אם יש בה כדי לעשות. מתבואתה כרי. ובגמרא
מפרש מלי שיעוריה: חייב ליטפל בה. בעל כרחו. והא לימא אלא בקבלנותא דאי כחכרונתא מה לו לבעל השדה אם יחזק לו סוף סוף
חכירו הוא נותן לו: מה קצבה בכרי. מה קצבה יש אם קצבתם לו כדי לשיעור חיוב טיפול שדה גדולה לשיעור כרי ושדה קטנה לשיעור
כרי: אלא אם יש בה כדי נפילה. שיכול לחזור ולזרעה לשנה הבאה מתבואת שנה זו: נפילה. זרע שמפורס לה במפולת יד:
גמ' אקוס ואניר. אעמוד ואחרים: ואדרי. אורה המון ברמת או בנפה: בעמלאי ובנפסוק יד. בהוצאתי: הרפס. פליא שזרין המון
ברוח ממון התבואה: שפעמוד בה. כשמוכרין אותה בתוכו: מסאי גיסא ופסאי גיסא. אם נרלחן חודיה משני לרדן: כונס שלו. פלד"ר
כלע"ו. הרחת שמכניסין אותה ללגנות התבואה עליה לזרות שאין רואה פני החמה ולרדן נמי בכלל כונס הס: סגן הפס. נמס' עוקין וכו'.
משום אמרי דכי ר' ינאי דמפרשי שיעורא ככולהו הק' מתני' נקט להו גבי מתני' דמפרשי בה דבי ר' ינאי שיעורא: פריזי ויפסי. דמפרש
רשעי ויתים וענבים שהן לעולם בוסר שאין ניסולן נגמר לעולם: מעשרים. מן עומתת אובלין דלא חזי לאכילה: וכמה פריזי. כמה
הן מבושלין ועדיין פריזין הן: ארבעים קבין לקורה. שמכניסין בבית הכר מהן כדי שיעור טענית הקורה כפעם אחת ואין מוציאין
אלא ארבעה קבין שמן: באולל. בתפוחה אחת שקורין ש"ק. יש מקום שנתי דז שלהן גדולין ומכניסין שלשת כורים יחד ויש מקום
שאין מכניסין אלא כור ויתים נעשיית קורה וישער רבי אלעזר בקטנים ורבי ינאי בגדולים. וכאמריס היו תלמא זימני ארבעה קבין:
עלו

